

REPOLA-SEURA R.Y.

Repolainen 61

Jäsentiedote 3/2012

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Numero 61, 3/2012, syyskuu

Numeron 62 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 10.11.2012 mennessä

Päätoimittaja

Pertti Rannikko

pertti.rannikko@uef.fi

puh. (013) 717422

Huutilammentie 945, 82160 Oskola

Toimittajat

Valentina Afanassieva

Ville Pönttönen

Kuvatoimittaja

Raimo Määttä

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot takakannen etusivulla.

Seuran uudet nettisivut on avattu osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita. Vanhat sivut osoitteessa www.repola-seura.org ovat vielä rinnan toiminnassa vuoden loppuun.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset

Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Sotkantie 1 E 33, 80160 Joensuu,
gsm 050 599 1364, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 18 €, ainaisjäsenmaksu 150 €, kannatusjäsenmaksu 100 €, vapaaehtoinen tukimaksu 10–30 €, perheenjäsenmaksu puolisosasta ja alle 15-vuotiaasta lapsesta 0 €. Seuran pankkitili: Op Polvijärvi
FI05 5354 0420 0466 26.

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: *Hyvin hoidetut puutarhat ovat tuttu näky Repolan ympäristössä. Kuvassa Kiriloffin sisarusten puutarha Kiimanvaarassa heinäkuussa 2012 (kuva Raimo Määttä)*

Kohtaamisia Repolassa

Sateisen heinäkuun keskellä oli sopivasti pari poutaisempaa päivää juuri silloin, kun repolaseuralaiset olivat perinteisellä matkallaan Repolassa. Kahdeksastatoista matkalaisesta seitsemän oli ensimmäistä kertaa Repolassa. Matkalaisten ja kyläläisten kohtaamiset olivat siten moninaisia. Kun jotkut tapasivat vanhoja tuttujaan ties monennenko kerran, yrittivät toiset vasta päästä perille oudosta ympäristöstä ja tutustua vieraisiin ihmisiin.

Kokeneimmatkin matkalaiset saivat uusia tuttavuuksia, sillä enemmistö majoittajaperheistä majoitti nyt ensimmäistä kertaa repolaseuralaisia. Useimmat alkuvuosien majoittajista eivät jaksa enää ikänsä vuoksi huolehtia vieraista. Seurassa onkin jo muutaman vuoden ajan katsottu, että matkojen jatkaminen edellyttää nuorempien perheiden saamista mukaan majoittajiksi. Tänä kesänä tässä tavoitteessa onnistuttiin hyvin.

Kesä ei ole Repolassa vain kyläläisten ja matkailijoiden kohtaamisen aikaa vaan ennen muuta eri sukupolvien, entisten ja nykyisten repolalaisten tapaamisajankohta. Päiväsaikaan leikkikentillä ja pihilla näkyi runsaasti lapsia, jotka olivat viettämässä kesäänsä mummolassa. Myöhään illalla kylässä parveili suuri joukko nuorisoa, joka

oli tullut opiskelupaikkakunnaltaan heinäkuuksi Repolaan tapaamaan vanhempiaan ja lapsuuden ystäviään. Vanhemmat Repolan koulun entiset oppilaat viettivät sisätiloissa luokkakokouksiinsa kolmen vuosikurssin voimin. Sunnuntaina vieraat ja kyläläiset kohtasivat toisensa urheilukentällä kyläpraasniekassa, joissa juhliittiin Repolan 505-vuotista asuttamista.

Vaikka Repolan kylän kukoistavimmasta kaudesta on kulunut jo useampi vuosikymmen, ovat jotkut asiat menneet viimeisen vuoden aikana eteenpäin. Koulurakennusta on pitkän tauon jälkeen korjattu ja vararehtori suhtautui koulun tulevaisuuteen valoisasti. Myös monta vuotta pysähdyksissä ollutta kirkon rakentamista on tänä kesänä jatkettu.

Repolaisen tässä numerossa keskitytään heinäkuisen ja muidenkin Repolan matkojen havaintojen ja kokemusten esittelyyn.

Pertti Rannikko

Monenlaisten silmälasien läpi

Sain mahdollisuuden olla mukana kesän 2012 Repola-seuran järjestämällä Repolan matkalla. Meitä matkalaisia oli kuljettajan lisäksi kahdeksantoista. Matka oli suunniteltu ja toteutettu erittäin hyvin, mistä kiitos seuran puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle: Pertille ja Valentinalle.

Repolan kirkon rakentamista on monen vuoden tauon jälkeen taas jatkettu. Tänä kesänä rakennukseen on laitettu lattia sekä asennettu ikkunat ja ovet. Kirkon edustalla isä Kosti Heikkinen (kuva Raiimo Määttä).

Meitä matkalaisia oli monenlaisia. Suurimmalla osalla oli sukulaisia Repolassa tai sen läheisyydessä, osa meistä oli muutoin vain paikkakunnasta kiinnostuneita. Näin kunkin odotukset ja kokemukset suodattuivat taustoistamme käsin. Voisi sanoa, että kukin katseli omien, eri tavoin näyttävien silmälasiansa läpi.

Omat silmälasini olivat ortodoksisen papin silmälasit. Niiden sekä avaavaa että rajaavaa näkökenttää määrittä kirkollinen viitekehys, arkisiakaan asioita unohtamatta. Tätä sinänsä antoisaa matkaa varjosti pitkä ja raskas matkanteko, tullimuo- dollisuudet mukaan lukien. Paluumatka useampine pysähdyksineen tuntui jo helpommalta kuin menomatka – liekö tottumus jo alkanut vaikuttaa.

Repolan kouluun on tänä kesänä vaihdettu uudet ikkunat. Uusien ikkunoiden äärellä vararehtori Ljuba Teretchenko (kuva Raimo Määttä).

Myönteisiä yllätyksiä

Päästyämme perjantai-iltana perille Repolaan, minulle oli myönteinen yllätys se, että valtion turvallisuuspalvelun paikallinen päällikkö riensi hymysuin tervehtimään ja toivottamaan ”puatjuskan” tervetulleeksi. Majapaikkamme löytyivät aikaisempien käytäntöjen mukaisesti, monien majoittuessa sukulaisiinsa tai tuttaviiinsa, loput muutoin majapaikkaa tarjoaville. Tämä majoituskäytäntö toiminee vielä muutaman vuoden, mutta tarvitsee tulevaisuudessa eräänlaisen nuorennusleikkauksen ja kansallisuusrajojen ylittämisen, mikä samalla laajentaisi myös kulttuurivaihdon maaperää ja elinvoimaa. Etnisten raja-aitojen madaltaminen olisi ainakin ortodoksisen papin näkökulmasta myönteinen asia.

Repolan yleisilmeeseen liittyen teki rohkaisevan vaikutuksen se, että monia taloja ja muita rakennuksia oli alettu omatoimisesti

kunnostaa. Lähes kaikkien talojen pihapiirit hyötypuutarhoineen kukoistivat kuin meidän siirtolapuutarhamme. Vaikka nuo paljon työtä vaativat ”aputaloudet” kertoivat jostain menneistä ajoista, niin tänään ne ovat ekologisena elämäntapana edistystä parhaimmillaan eli juuri sitä, mihin meidänkin tulisi pyrkiä.

Myönteisiin asioihin Repolas-
sa kuului myös koulu, jossa voi

opiskella meidän ylioppilastutkintoa vastaavalle tasolle saakka. Tarmokas ja työlleen antautunut vararehtori esitteli koulunsa toimintaa ja toimitiloja. Hän oli iloinen mm. siitä, että nyt Venäjän valtio on alkanut tukea pienten ja syrjäistenkin koulujen toimintaedellytyksiä, minkä mekin havaitsimme alkaneena koulurakennuksen korjausprojektina.

Koulun hedelmää oli, ainakin osittain, sunnuntaisen kyläjuhlan runsas, musiikkipainotteinen ohjelma. Monessakohan Repolan kokouksessa suomalaisessa kylässä pystytään samaan?

Kirkko valmistumassa

Ortodoksisena pappina tunsin sekä iloa että surua kylän uskonnollisesta tilanteesta. Myönteistä oli se, että läpi vaikean neuvostoajan oli salassa, ihmisten sydämissä, säilynyt kaipaus Jumalaan ja hänen kirkkoonsa. Tätä myönteistä havaintoa vahvisti myös se, että kylään on valmistumassa asiallinen kirkko, jonka loppuun rakentamiseen näyttäisi kyläyhteisö alkavan sitoutua.

Vaikka ihmisillä on ns. sydämenuskoa, niin neuvostoajan perintönä usko ei ole päässyt kehittymään ja jäsentymään kirkolliseksi toiminnaksi ja älyllisesti perusteltavaksi asiaksi. Tämä tilanne antaa nyt sitten mahdollisuuden kaikkien lännestä tulevien uskonsuuntien

ortodoksisista jälleenrakennustyötä häiritsevälle toiminnalle. Toivottavasti kirkon valmistumisen myötä voisi myös jumalanpalvelusten ohella tapahtuva opetustoiminta eri muodoissaan alkaa. Näihin toiminnallisiin ”talkoisiin” tulisi meidänkin mahdollisuuksiemme mukaan osallistua.

Henkinen hyvinvointi tarvitsee myös aineellisen perustan. Repolassa tämä perusta näyttää työpaikkojen katoamisen myötä olevan vaarassa. Entisenä pienviljelijänä mietin niitä mahdollisuuksia, mitä Repolassa voisi olla itsensä työllistävässä ja erilaisia palveluja tarjoavissa ammateissa, joiden harjoittajat tarjoaisivat samalla palvelujaan myös piirin muiden kylien asukkaille. Meidän aikuiskoulutustamme vastaava koulutus voisi olla esimerkiksi sopivassa iässä oleville työttömille uusi alkua. Tosin palkkatyöhön tottuneilta omatoiminen ammatinharjoittaminen tulisi varttimaan myös uudenlaista orientoitumista työhön – mutta ihminenhan oppii ja sopeutuu.

Matkan moninaisten vaikutelmien lopputuloksena vahvistui kiinnostukseni Repolan alueeseen ja sen asukkaisiin. Matkaväsymyksen hälvettyä alkoi odotus uudelle matkalle – jos Luoja suo.

Isä Kosti Heikkinen

Rovasti, Lieksa

Jälleen Repolassa

Repola-seuran matkalla olleet Arja ja Ville Pönttönen tekivät uuden matkan Repolaan heinäkuun lopulla, mukana oli nyt viisumin myöhästymisen takia varsinaiselta matkalta pois jäänyt Ville Pönttösen sisar Anneli Juvonen. Matka tehtiin nyt omalla autolla. Menomatalla kuivan kelin johdosta matka sujui mukavasti mutta yöllisen sateen johdosta soratie oli taas vain tyydyttävässä kunnossa. Tien

korjaustöitä oli viikon aikana tehty ajamalla soraa kasoihin ja paikallisella lanauskalustolla levittämällä.

Repolassa oli pihoista heinät niitetty ja kuivatettu ja kylän yleisilme oli erilainen kuin edellisen viikon vaihteessa. Aasukkaat elivät tavallista arkea. Yötä olimme samassa perheessä kuin aikaisemmin, jälleen näkeminen oli iloista ja vapautunutta, niin kuin karjalaisten kesken vaan voi olla. Irina-emäntäm-

Rosa Tsubarova kuvattuna Repolassa heinäkuussa (kuva Ville Pönttönen)

me osti lakkaa ja mustikkaa, jotka menivät edelleen Petroskoihin ja jopa Pietariin saakka. Lakkasato Repolan seudulla oli ollut hyvä, mustikkaa oli tarjottu ostettavaksi vähemmän.

Kävimme tapaamassa myös ”vanhoja” tuttuja, Viktor ja Masha Pottojevia sekä Rosa Tsubarovaa. Rosa-mummo on 85 vuoden iästään huolimatta pirteä ja edelleen kiinnostunut Suomesta, jossa hän kertoi käyneensä laulu- ja musiikkiryhmän mukana esiintymässä yhdeksän vuotta sitten. Esiintymispaikoista hän muisti ainakin Valtimon ja Ilomantsin. Rosan äidin sisar Anastasia oli aikoinaan mennyt naimisiin Juho (Ivan) Pänttösen kanssa ja perhe oli sittemmin lähtenyt muiden joukossa Suomeen. Viimeisimmän tiedon mukaan he ovat asuneet Tampereen tienoilla. Suomeen lähtiessä heillä oli ollut kaksi poikaa, joista vanhemman nimi on ollut Pekka. Nuoremman nimeä Rosa ei tiennyt.

Kysymykseen, miksi olemme Repolassa jo kolmatta kertaa lyhy-

ellä aikaa, on helppo vastata. Isän kotiseutu, äidin suvun tapaaminen, kaikkien ihmisten ystävällisyys ja vieraanvaraisuus vetävät uudelleen ja uudelleen sinne takaisin. Ensimmäinen käynti lähes kaksikymmentä vuotta aikaisemmin, silloin kun Repola eli vielä kukoistuksessaan, on kuitenkin mielessä voimakkaana ja Repolan alueen taantuminen vie mielen apeaksi. Jäljellä olevat asukkaat ovat kuitenkin luottavaisia tulevaisuuden suhteen. Nykyaikaiset palvelut ja tavaroiden saanti ovat hyvä parannus olosuhteisiin.

Paluumatkalla tutustumme tarkemmin Lietmajärven kylään sekä pääasiassa kostamuslaisten vapaa-ajan viettopaikkana olevaan Kiimasjärven kylään. Niissä on tapahtunut yllättäviä muutoksia. Molemmissa rakennetaan uutta ja kunnostetaan vanhaa. Nuoremmat sukupolvet tulevat kyliin kesällä lomille ja ne tuntuvat hyvin elävil-
tä.

Ville Pänttönen

Matkamiehen risti taas paikallaan

Repolan Omeliessa oleva matkamiehen risti on taas entisellä paikallaan. Kesällä oli Nesteristen pystyttämä risti kaatunut, mutta tallessa. Heinäkuun lopulla Omeliessa käymässä ollut suolahtelainen Terho Musikka oli työkalujen ja tarvikkeiden kanssa matkalla pystyttämään ristiä kun sattumalta paikalle osuneet Arja ja Ville Päänttönen sekä Anneli Juvonen lähtivät avustamaan pystyttämässä. Varsinaisen pystytyksen teki kuitenkin Terho Musikka.

Terho Musikka ja Ville Päänttönen pystyttämässä matkamiehen ristiä (kuva Arja Päänttönen)

Matkamiehen risti Omeliessa (kuva Terho Musikka)

Repolan matkalaisia koulun museossa vasemmalta lukien Pekka Pänttönen, Olli Lehtinen, Juha Hiedanpää, Olga Ivanova, Markku Simanainen, Ville Pänttönen, museon hoitaja Svetlana Gerchina, Arja Pänttönen, Valentina Afanassieva, vararehtori Ljuba Teretchenko, Tarja Ipatti-Pöhl-

länen, Kosti Heikkinen, Ilta Määttä-Lindström, Pertti Rannikko, Aulis Vänskä, Jorma Rossi, Leena Rannikko, Pirkko Tiainen ja Heikki Andronoff (kuva Raimo Määttä)

Kiimanvaaran muodonmuutos

”Sinä otat kuvia, mutta et anna”, tokaisee Maria Muhtidinova Raimo Määttälle, joka asettuu valokuvamaan häntä. Raimoa ja minua ei ole moni ojentanut yhtä kipakasti kuin tämä 84-vuotias nainen viime heinäkuussa Kiimanvaarassa. Olimme käyneet haastattelemassa ja kuvaamassa häntä jo maaliskuussa, jolloin lupasimme tuoda kesällä valokuvia. Nyt olemme unohtaneet kuvat ja hädissämme yritämme selitellä kömmähdystämme.

Karjalaiskylä

Kiimanvaaran kylä sijaitsee Repolan ja Lentieran välisen maantien puolivälissä, noin 30 kilometrin päässä kummastakin. Emme ole ensimmäiset suomalaiset, jotka

ovat tulleet häiritsemään Kiimanvaaran vanhoja naisia. Kansanperinteen kerääjä Samuli Paulaharju kävi Kiimanvaarassa vuosina 1900 ja 1907 ja kävi molemmilla kerroilla jututtamassa Malanje Seppästä. Kun me kyselimme Marialta hänen

ja kylän elinvaiheista, merkitsi Paulaharju muistiin Malanjen laulamia loitsuja ja runoja. ”Omituista on kuulla vanhoja runoja laulettavan vanhan akan vapisevalla äänellä”, Paulaharju kirjoittaa.

Paulaharju kuvaa Kiimanvaaraa isonlaiseksi kyläksi, joka

Maria Muhtidinova kotonaan viime heinäkuussa (kuva Raimo Määttä)

muodostuu kahdesta osasta. Niistä pienemmällä, Ylävaaralla, ”talot ovat enemmän sikin sokin”, Alavaaralla ne ”ovat asettuneet vieretysten ja kääntäneet koristellun 3- tai 5-ikkunaisen päätynsä tielle käsin”.

Paulaharjun käydessä Kiimanvaarassa olivat karjalaisten perinteiset elinkeinot – metsästys, kalastus ja kaskiviljely – väistymässä. Tärkeimmäksi toimeentulon lähteeksi olivat tulleet puun hakkuut ja uitto. Kesällä 1917 Kiimanvaarassa käynyt kansatieteilijä

Ilmari Manninen kuvaa tilannetta seuraavasti: ”Maanviljelyksen heikkoon kantaan Kiimanvaaran puoleisissa kylissä on paljon ollut vaikuttamassa tukkiliike, joka monien vuosikymmenien aikana on kesäisin talvisin vetänyt seudun työkuuntoisimmat miehet pois koti-toimista.”

Maria Muhtidinovan syntyessä vuonna 1928 oli Kiimanvaara niin ulkoisesti kuin elinkeinoiltaan Paulaharjun ja Mannisen kuvaaman kaltainen kylä. Alavaaralla asui tuolloin 130 ihmistä, Ylävaaralla

Kiimanvaaran Alavaaran kujosia vuonna 1917. Kuva on julkaistu Ilmari Mannisen teoksessa ”Kansatieteellisiä kertomuksia Pohjois-Aunuksesta” (WSOY, Porvoo 1919).

60. Melkein kaikki asukkaat olivat karjalaisia, niin myös Marian isä Stefan Bobrov ja äiti Matrona (os. Kirilova).

Vallankumouksen ja kansalais-sodan loiskeet olivat tyyntyneet ja elämä Repolan ympäristön kylissä vähäksi aikaa rauhoittunut. Puukauppa Suomeen oli taas alkanut, joten metsä- ja uittotöitä riitti. Osa kyläläisistä oli tosin lähtenyt ennen rajan sulkeutumista Suomeen, myös Marian isän kaksi siskoa ja äidin veli.

Tuhottu kylä

Rauhallista elämää ei Kiimanvaarassa ja muissa Karjalan kylissä kestänyt pitkään. 1920- ja 1930-lukujen vaihteessa alkoi maatalouden kollektivisointi, jolloin yksityiset talonpoikaistaloudet liitettiin kova-kouraisesti kolhooseihin. Vastarintaa tehneet vangittiin ja karkotettiin. Marian isä Stefan Bobrov vietiin vuonna 1933 monen muun kylän miehen tavoin Siperiaan. Maria oli 5-vuotias kun isä vietiin, mutta muistaa vielä isän käden kosketuksen hänen lähtiessään. Kahdeksan kuukautta myöhemmin äidin lähettämä kirje palautettiin viestillä, että isä ei ole enää elossa. Amur-joesta hirsyä nostaneita vankeja oli paleltunut tai kuollut nälkään.

Aunuksen Repola -kirjassa ilmestyneestä, petroskoilaisen historiantutkijan Irina Takalan artikkelista löytyy taustatietoja Kiimanvaaran tapahtumille. Vuosina 1932–1933 Leningradin sotilaspiirin erikoisosasto järjesti Karjalassa ja Leningradin alueella laajan ”aktion vastavallankumouksellisen salaliiton likvidoimiseksi”. Aktion pääuhreiksi joutivat rajaväyryyteen asukkaat, sillä tihutyötä uskottiin johdettavan Suomesta käsin. Epäilyttäviä olivat erityisesti ne, joilla oli Suomessa sukulaisia.

Yhdeksi vastavallankumoukselliseksi ryhmäksi nimettiin Ru-

kajärven vastavallankumouksellinen järjestö, jonka 34 vangitun joukossa oli 11 kiimanvaaralaista, mm. kylän kolhoosin johtaja. Monet vangitut olivat monilapsisten perheiden isiä. Kukaan vangituista ei palannut kotiinsa. Stalinin kuoleman jälkeen 1950-luvun lopussa salaliittoepäilyt todettiin väärnökseksi, jolla ei ollut mitään todellista perustaa.

Puhdistukset eivät jääneet vain vuoteen 1933 vaan jatkuivat koko vuosikymmenen. Maria kertoo, että Kiimanvaaran pienestä kylästä vietiin 1930-luvulla kaikkiaan yli 30 miestä, jotkut perheineen. Stefan-isän vangitsemisen jälkeen äiti huolehti yhdessä mummon kanssa perheestä, johon kuului myös kaksi Marian nuorempaa veljeä. Koetelmukset eivät kuitenkaan hellittäneet, sillä pian edessä oli kaksi sotaa.

Talvisodan aikana kiimanvaaralaiset olivat evakossa sadan kilometrin päässä Ontajärvellä. Jatkosodan aikana oli Marian perhe neljä vuotta evakossa Kirovin alueella.

Kun suomalaiset valtasivat Kiimanvaaran kesällä 1941, oli kylän kaikki asuintalot poltettu ja asukkaat siirretty muualle. Jäljellä oli vain pari saunaa ja aittaa sekä riihi ja tuulimylly. Repolan kylistä syksyllä 1941 museoesineitä etsinyt Helmi Helminen totesi Kiimanvaaran olevan ”tulen ja sodan ryöstä-

mä kylä”, josta ei Suomen kansallismuseon kokoelmiin enää mitään löytynyt.

Neuvostomallinen metsätyökylä

Sodan loputtua Maria palasi äitinsä ja kahden veljensä kanssa Kiimanvaaraan. Ylävaaraan ei sodan jälkeen enää tullut asutusta, mutta Alavaaralle siirrettiin lähiympäristöstä kymmenkunta polttamatta jäänyttä, kylästä erillään sijainnutta taloa. Kiimanvaarassa asui 1950-luvulla vain muutama kymmentä ihmistä, ennen muuta naisia ja lapsia. Suuri osa miehistä oli kuollut 1930-luvun puhdistuksissa tai sodassa. Metsä- ja uittotöitäkin alkoi olla tarjolla vasta 1950-lu-

vun loppupuolella, kun puukauppa Suomeen taas käynnistyi.

Koulunsa päätettyään Maria oli kesät töissä kolhoosissa ja talvet metsätöissä Lietmajärvellä, jossa hän kaatoi käsisahalla puita. Vuonna 1951 hän meni kolmeksi vuodeksi Petroskoihin opiskelemaan agronomiksi. Valmistuttuaan hän oli Kiimanvaaran kolhoosissa agronomina vuoden.

Marian sukunimi muuttui Bobrovasta Muhtidinovaksi, kun hän meni naimisiin Repolassa palvelleen Tadžikistanista kotoisin olevan sotilaan kanssa. Nuori pari asui ensin kaksi vuotta Repolassa, mutta muutti ensimmäisen lapsen synnyttyä miehen kotimaahan. Maria ei viihtynyt Aasiassa vaan pa-

Maria talonsa edustalla Kiimanvaaran Alavaaralla viime kesänä (kuva Raimo Määttä)

lasi muutaman kuukauden jälkeen lapsen kanssa Kiimanvaaran. Mies tuli kuuden vuoden päästä perässä.

Marian palattua Kiimanvaaraan alkoi kylä muuttua muotoaan. Kun puukauppa ja uitot Suomeen käynnistyivät monen vuoden tauon jälkeen, muuttui pieni karjalaiskylä muutamassa vuodessa yli 500 asukkaan lesopunktiksi, neuvosto-

malliseksi metsätyökyläksi. Valko-Venäjäältä, Ukrainasta ja muualta Neuvostoliittosta tuli ihmisiä sankoin joukoin metsä- ja uittotöihin. Heille rakennettiin asunnot maantien varteen, muutaman sadan metrin päähän vanhasta karjalaisasutuksesta. Uuteen lesopunktiin rakennettiin koulurakennus, lastentarha, kulttuuritalo, terveysasema,

Vladimir Kuzmin on tullut tapamaan naapuriaan maaliskuussa 2012 (kuva Raimo Määttä)

ruokala, asuntophotelli ja useampi kauppa. Enimmillään 8-luokkaisessa koulussa oli 1970-luvulla 150 oppilasta.

Maria ja hänen miehensä saivat töitä kasvavan metsätyökylän palvelutehtävissä. Kun metsätyökeskukselle siirtynyt kolhoosi supisti toimintaansa ja ei tarvinnut enää agronomia, kantoi Maria postia 13 vuotta ennen kun jäi eläkkeelle. Puoliso oli sähkömiehenä, kunnes kuoli vuonna 1974 liikenneonnettomuudessa.

Rajauiton väheneminen Lieksanjoella ja loppuminen vuonna 1986 merkitsi useimmille Repolan alueen kylille nopeaa autioitumista. Kiimanvaarassa metsätyöt kuitenkin jatkuivat. Kylä oli 1970-luvun lopulla siirretty Repolan metsätyökeskuksen alaisuudesta Lentieran metsätyökeskukseen. Alueen puut kuljetettiin autoilla Lentieraan ja sieltä rautateitse Neuvosto-Karjalan omiin tuotantolaitoksiin, Kontupohjaan ja Segežaan. Neuvostoliiton hajotessa Kiimanvaara oli oma kyläneuvostoalueensa, jossa asui 250 ihmistä.

Autioituva kylä

”Kun Jeltsin tuli isännäksi, kaikki levisi”, arvioi Maria Muhtidinova kylän kehitystä viimeisen 20 vuoden aikana. Metsätöitä kyläläisille oli kuitenkin jonkin verran vielä tälle vuosituhannelle saakka. Alu-

een puita alettiin kuljettaa 1990-luvun puolivälissä useamman vuoden tauon jälkeen taas Suomeen, tällä kertaa maanteitse Inarin rajanylityspaikan kautta. Markkinatalouden ja suomalaisten mukana tulivat myös monitoimikoneet, jotka tehostivat puunkorjuuta ja vähensivät työvoiman tarvetta. Viime vuosina metsurihakkuista on luovuttu kokonaan ja urakoitsijat kuljettajineen tulevat kauempaa, joten kyläläisille ei enää ole ollut töitä.

Vladimir Kuzminilta saamme tarkempaa tietoa. Hän ehti tehdä 35 vuotta metsätöitä, viimeiset vuodet kymppinä. Enimmillään kiimanvaaralaisia oli metsätöissä yli sata. Kun Vladimir jäi vuonna 1998 eläkkeelle, oli kyläläisiä metsätöissä kymmenkunta, viime vuosina ei yhtään.

Väkilukutiedot kertovat metsätöiden loppumisen seurauksista. Vuonna 1997 Kiimanvaarassa oli vielä yli 200 asukasta, tällä hetkellä vain 100. Vuoden 2006 paikallis- ja hallintouudistuksessa kylä liitettiin Lentieran kylähallinnon alaisuuteen. Kylässä ei ole enää muita palveluja kuin pieni kauppa.

Posti tuo eläkkeen Marialle kotiin. Hän asuu muusta asutuksesta hieman erillään vanhassa kylässä. Jalat ovat sen verran huonossa kunnossa, ettei hän ole käynyt 2–3 vuoteen edes piirikeskuksessa Mujejärvellä. Poika on jo kuollut, mutta tytär Tatjana elää Ontajärvellä.

Heimolaisia Suomessa

Maria on kiinnostunut Suomessa asuvista sukulaisista, ”heimolaisista” niin kuin hän heitä kutsuu. Hän tietää isän toisen siskon Marian eläneen Lieksassa Pankakoskella ja olleen naimisissa Leinosen kanssa. Hän kaivaa kätköistään lehdessä olleen tätinsä Maria Leinosen (os. Bobrova) kuolinilmoituksen, josta ilmenee tämän eläneen vuosina 1886–1962. Hänellä on paperilapulla myös tämän kolmen tyttären osoitteet Suomessa. ”Eläneekö heistä enää kukaan?”, hän kyselee, sillä Suomesta ei ole kuulunut mitään vuosikymmeneihin.

Marialta saamieni osoitetietojen ja pienen etsinnän avulla saan puhelimitse yhteyden Maria Leinosen tyttäriin, Helsingissä asuvaan Vera Niemeen ja Mäntyharjulla asuvaan Eila Turpeiseen. He eivät ole olleet koskaan yhteydessä rajan taakse, mutta kertovat, että heidän isänsä Juho Petteri Leinonen oli kotoisin Pankakoskelta ja meni naimisiin Maria Bobrovan kanssa.

Perhe asui aluksi äidin kotikylässä Kiimanvaarassa, jossa syntyivät myös kaksi vanhinta lasta, Annikki ja Paavo. Kun elämä siellä kävi levottomaksi, oli perhe lähtenyt metsiä myöten Suomen puolelle ja asettunut asumaan Pankakoskelle, alle 50 kilometrin päähän Kiimanvaarasta. Siellä syntyi vielä viisi tytärtä: Vera, Oili, Sirkka, Eila ja

Heli. Isä oli töissä kartonkitehtaalla ja kuoli vähän yli 40-vuotiaana, minkä jälkeen äiti huolehti seitsemänlapsisesta perheestä.

Eila tietää kertoa, että heidän äitinsä sisko Anni muutti myös Lieksaan, jossa oli naimisissa Ville Kolarin kanssa. Kansallisarkistossa Helsingissä säilytettävästä Repolan nimismiehen arkistosta löytyy vahvistus tiedolle. Kesällä 1920 laaditusta Kiimanvaaran asukkaiden luettelosta ilmenee, että Akuliina (os. Kiriläinen) ja Mikula Bobrowilla oli Stefan-pojan (s. 1905) lisäksi kolme tytärtä: Anastasia, Maria ja Anni. Kesällä 1920 Akuliina (s. 1876) on ollut jo yli kymmenen vuotta leskenä ja asuu Stefanin ja Anastasian kanssa. Marian ja Annin ilmoitetaan muuttaneen jo Pielisjärvelle (nyk. Lieksa).

Pielisjärvellä Maria oli kertonut lapsilleen, että heillä oli eno rajan toisella puolella. Muuten hän ei mielellään puhunut Kiimanvaaran ajoista. Jopa aikuiset miehet nimitelivät heitä Pankakoskella ryssiksi. Ainoa poika Paavo kuoli talvisodassa ja tyttäret muuttivat heti tarpeeksi vanhoiksi tultuaan muualle.

Pertti Rannikko

Hallitus 1.4.2012 – 28.2.2013

Pertti Rannikko, *puheenjohtaja*, p. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 OSKOLA
pertti.rannikko@uef.fi

Valentina Afanassieva, *varapuheenjohtaja*, gsm 040 716 5151
Torikatu 3 D 25, 80110 JOENSUU
valafa@saunalahti.fi

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*, gsm 050 5204121
Kylänlahdentie 24, 81810 Jamali
lea.tsernipuittinen@lieksa.fi

Tuula Kilpeläinen, *taloudenhoitaja*, gsm 044 330 55 29
Niemiskyläntie 51, 88900 KUHMO
tuula.kilpelainen@iki.fi

Päivi Kiiskinen, *jäsens sihteeri*, gsm 050 599 1364
Sotkantie 1 E 33, 80160 Joensuu
paivi.kiiskinen1@gmail.com

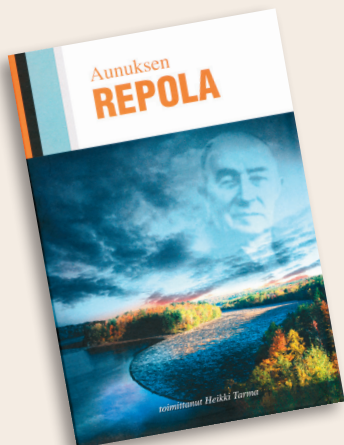
Raimo Määttä, gsm 0400 273365
Teollisuuskatu 11, 80100 JOENSUU
mediamaatta@gmail.com

Ville Pänttönen, gsm 040 5111 560
Kauppakatu 10a A 1, 80100 JOENSUU
ville.panttonen@gmail.com

Unohtuiko jäsenmaksun maksaminen?

Jos yllä olevassa osoitetarrassa on sana Viite ja jokin numero, kertoo se siitä että vuoden 2012 jäsenmaksu on maksamatta. Pyydämme maksamaan jäsenmaksun mahdollisimman pian. Muistakaa merkitä maksusuoritukseenne osoitetarrassa oleva viitenumero. Jäsenmaksujen tuotto menee kokonaan jäsenlehti Repolaisen painatukseen ja postitukseen. Uskomme, että haluatte saada edelleen neljä Repolaisen numeroa vuodessa, minkä turvaatte maksamalla jäsenmaksunne. Alla tiedot jäsenmaksun maksamista varten:

PANKKITILI:	<i>FI05 5354 0420 0466 26</i>
SAAJA:	<i>Repola-seura</i>
MÄÄRÄ:	<i>18 euroa</i>
VIITENUMERO:	<i>Yllä osoitetarrassa oleva numero</i>
ERÄPÄIVÄ:	<i>15.10.2011</i>

Repolan historia

Aunuksen Repola -kirjaa on myynnissä 30 euron hinnalla (sisältää postimaksun). Teos on laajuudeltaan 334 sivua ja kattaa ajanjakson esihistoriasta sotien jälkeiseen aikaan. Tilaukset puheenjohtaja Pertti Rannikolta (yhteystiedot edellisellä sivulla).